

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů na nového nájemce

Cílem tohoto článku je zamyslet se nad otázkou přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů v souvislosti s nájmem prostor sloužících podnikání, a to ve světle aktuální judikatury Nejvyššího soudu ČR a Soudního dvora Evropské unie.

V rozhodnutí ze dne 14. 7. 2016, sp. zn. 21 Cdo 3712/2015 řešil Nejvyšší soud otázku, zda přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů ve smyslu ustanovení § 338 zákoníku práce na nového zaměstnavatele v případě, kdy je ze strany pronajímatele (třetí osoby) ukončen nájem prostor sloužících podnikání (dále jen „prostory“) s původním nájemcem (zaměstnavatelem) a sjednán nájem těchto prostor s novým nájemcem, který v nich následně provozuje stejnou činnost jako původní nájemce (zaměstnavatel).

Zaměstnanec se u soudu prvního stupně domáhal určení, že jeho pracovní poměr k zaměstnavateli trvá, ačkoliv mu zaměstnavatel sdělil, že práva a povinnosti z jeho pracovněprávního vztahu přešly na jiného zaměstnavatele. Zaměstnavatel totiž po ukončení nájmu prostor, ve kterých provozoval kavárnu, odevzdal pronajímateli prostory vyklizené, bez zařízení nebo nábytku, a tyto prostory následně převzal od pronajímatele nový nájemce, který v nich také začal provozovat kavárnu. Soud prvního stupně dospěl k názoru, že *„přestože má žalovaný (zaměstnavatel) s novým nájemcem nebytových prostor shodný předmět podnikání a nový nájemce vykonávající stejnou činnost převzal i část zákazníků žalovaného jako původního nájemce - žádnou svou činnost ani úkoly ani jejich část nepřevodil na jiný subjekt. Žalovaný pouze ukončil nájem nebytových prostor, které kompletně vyklidil, a „shodou okolností“ nový nájemce těchto prostor provozuje tutéž činnost.“*

Poté, co odvolací soud potvrdil rozsudek prvního stupně, se Nejvyšší soud, naopak, s názory soudu prvního stupně a odvolacího soudu neztotožnil s odůvodněním, že *„k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů dochází podle ustanovení § 338 odst. 2 a 3 zák. práce vždy, bylo-li učiněno právní jednání (smlouva) nebo nastala-li jiná právní skutečnost, s nimiž je (podle zákona) spojen převod (části) činnosti nebo (části) úkolů k jinému zaměstnavateli, vše za předpokladu, že přejímající fyzická nebo právnická osoba je způsobilá jako zaměstnavatel pokračovat v plnění úkolů nebo činností dosavadního zaměstnavatele nebo v činnosti obdobného druhu, aniž by bylo významné, jaký je právní důvod převodu, zda jím dochází také k převodu vlastnických práv a zda dosavadní zaměstnavatel ztratil schopnost být zaměstnavatelem.“*

Dle Nejvyššího soudu je tedy takovým převodem i výpověď z nájmu prostor a na ni navazující smlouva o nájmu těchto prostor s jiným nájemcem, který pokračuje v plnění úkolů nebo v činnosti dosavadního nájemce nebo v činnosti podobné.

Výše formulované závěry odpovídají úpravě zákoníku práce, dle které výslovně postačuje k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů k jinému zaměstnavateli pouhý převod (části) činnosti

nebo úkolů dosavadního zaměstnavatele.

Nabízí se otázka, zda by závěry tohoto rozhodnutí obstály i v konfrontaci s judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „**SD EU**“). Jak je totiž známo, současná úprava přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů v zákoníku práce neodpovídá úpravě Směrnice Rady EU č. 2001/23/ES (dále jen „**směrnice**“), dle které spočívá přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů v převodu hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu.

Kritéria pro určení, zda došlo k převodu hospodářské jednotky definoval SD EU v přelomovém rozhodnutí Spijkers[1]. Těmito kritérii jsou (i) druh podniku či závodu; (ii) převedení či nepřevedení hmotných statků jako budov nebo movitých věcí; (iii) hodnota nehmotných aktiv v okamžiku převodu; (iv) převzetí nebo nepřevzetí většiny zaměstnanců novým zaměstnavatelem; (v) zda došlo k převzetí zákazníků; (vi) stupeň podobnosti mezi činnostmi vykonávanými před převodem a po něm; (vii) délka období přerušování činností.

V dalším ze svých rozhodnutí, ve věci Schmidt[2], se naopak SD EU od požadavků naplnění kritérii dle rozhodnutí Spijkers odchýlil, když dovedl, že k přechodu práv a povinností postačuje pouhá podobnost mezi činnostmi uskutečňovanými před přechodem a po něm, a nezáleží na tom, zda je převáděn na hmotný majetek. Toto rozhodnutí bylo pozdějšími rozhodnutími již překonáno, jakož tomu bylo např. ve věci Ayse Süzen[3], ve které spojil SD EU přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů opět s převodem hospodářské jednotky. SD EU mj. judikoval, že pokud jsou převáděné činnosti vázány na hmotný nebo nehmotný majetek, dojde k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu pouze v případě, že také dojde k převodu tohoto majetku.

V obdobném případě, jako řešil Nejvyšší soud v uvedeném červencovém rozhodnutí, rozhodl SD EU v rozhodnutí Carlito Abler aj.[4] po provedení testu splnění kritérii Spijkers tak, že práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů přešly na nového provozovatele nemocniční kantýny, který za účelem vykonávání stejné činnosti převzal od předchozího provozovatele mj. prostory, vybavení kuchyně (ačkoliv ve vlastnictví třetí osoby - nemocnice), zákazníky atd., a tedy došlo k převodu hospodářské jednotky na nového provozovatele.

Lze říci, že současná úprava v zákoníku práce, dle které postačuje k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů pouze převod činnosti nebo úkolů k jinému zaměstnavateli, reflektuje již neaktuální výklad směrnice podle rozhodnutí Schmidt a je širší (extenzivnější), než úprava směrnice. Proto dle ní dochází k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů ve větším množství případů než dle směrnice, protože pro přechod práv a povinností není potřeba naplnit znaky převodu hospodářské jednotky, resp. kritéria dle rozhodnutí Spijkers.

Autor má za to, že ačkoliv je uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu v souladu s úpravou zákoníku práce, pravděpodobně by neobstálo v konfrontaci s judikaturou SD EU, když by nemusely být naplněna kritéria dle rozhodnutí Spijkers a nešlo by o převod hospodářské jednotky. Problematická by mohla být např. nedostatečná podobnost činností vykonávaných novým provozovatelem kavárny v případě, že by kavárna fungovala na základě zcela odlišné koncepce, nebo skutečnost, že nový nájemce převzal prostory úplně vyklizené.

K alespoň částečnému odstranění nesouladu české úpravy s úpravou směrnice by mohlo dojít novelizací předmětných ustanovení zákoníku práce, která se očekává v druhé polovině příštího roka (momentálně je projednávána v Poslanecké sněmovně). Autor vnímá pozitivně snahu o úpravu konkrétních podmínek převodu činnosti zaměstnavatele, součástí kterých by měl být např. převod majetku, je-li tento majetek pro výkon činnosti nezbytný, nebo povinnost vykonávání činností po jejich převodu stejným nebo obdobným způsobem a rozsahem.

Mgr. Peter Perniš

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: paha@dhplegal.com

[1] Rozhodnutí SD EU ve věci Spijkers č. 24/85 ze dne 18. 3. 1986.

[2] Rozhodnutí SD EU ve věci Schmidt č. C-392/92 ze dne 14. 4. 1994.

[3] Rozhodnutí SD EU ve věci Ayse Süzen č. C-13/95 ze dne 11. 3. 1997.

[4] Rozhodnutí SD EU ve věci Carlito Abler aj. č. C-340/01 ze dne 20. 11. 2003.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)